

Bivråkar och aftonfalk – rovfågelsträcket i Falsterbo plus Hallandslokaler 27-30 augusti 2015

Falsterbo är känt för sitt magnifika sträck med bivråkar och andra rovfåglar kring månadsskiftet augusti/september. Längs Hallandskusten finns några av nordeuropas viktigaste rastlokaler för sträckande fågel. Förväntningarna på denna StOF-resa var naturligtvis höga. Reseledarna Erik Peurell och P-G Larén lyckades fånga in i stort sett alla målarter.

Aftonfalken vid Nygård söder om Varberg. Foto: Torbjörn Winqvist

Om resan

Färden gick från Liljeholmstorget i två minibussar på torsdagsmorgonen kl 08:00. Stopp vid två lokaler nära Linköping innan skådandet i Skåne tog vid. De två första nätterna sov vi i nyrenoverade och toppfräscha vandrarhemmet Lotsvillan invid Falsterbo kanal och den sista natten i STF:s vandrarhem i Vare nära Varberg. Hemresan gick direkt från Varberg till Sthlm, köer försenade återkomsten till Liljeholmen, vi anlände kl 21.

Mat till frukostar och matsäckar fick var och en inhandla. Därtill stopp vid Höllvikens pärla, Annas bageri, efter besöken på Nabben. Middagarna åt vi tillsammans på restauranger i Höllviken och Varberg. Varje dag avslutades med artgenomgång och något eftersnack.

Reseledarna hade förberett sig genom att följa olika larm och rapporter i Artportalen. Under resan lades fyra drag in, vid sidan om besöken vid de mest attraktiva lokalerna.

Skådningen

Torsdag em fram till lördag lunch ägnades södra Skåne, varpå färden gick till Skälderviken och Varbergstrakten, där vi skådade lördag em och söndag fram till kl 13.

Varje år är olikt de andra. *Vädret* under resan var mestadels soligt men med en ihållande västlig vind på 6-7 m/s, som lade sig först mot söndagen. Intrycket var att sträcket var måttligt, diskussioner fördes om fåglar fanns kvar i Skåne i väntan på bättre vindar, om många redan gett sig av eller om vi inte såg dem för att de flög på för hög höjd. Det var påtagligt ont om vadare. Vid Nabben sträckte gulärlor ut i en strid ström, men nästan inga andra fåglar. På lördag fm kunde vi emellertid se 6-700 bivråkar sträcka ut, de flesta på rätt hög höjd. Vi såg en skruv över Ljungen som innehöll 70 bivråkar, naturen var i rörelse. Fyra drag gjordes, svarthakad buskskvätta och fjällpipare på torsdagen och aftonfalk och stäpphök på lördagen varav den sistnämnda inte var kvar, resans enda miss. Andra fåglar som gladde var svart-halsad dopping, roskarl, kustsnäppa, kentsk tärna, brun glada, kungsfiskare, försärla och skäggmes.

En röd glada till, gääääsp! Foto: Monica Ahlberg

Resan gav 127 arter (fåglar som setts av minst två personer), klart bra, vilket syntes i reseledare Eriks ansikte.

Nedan pekas de viktigaste lokalerna ut och de mer anmärkningsvärda fåglar som kunde ses där. Övriga fåglar som sågs på flera/ många platser framgår av artlistan mot slutet.

De viktigaste lokalerna och arterna

Torsdag 27/8

Södra dammen vid Gärstadsverket i Linköping – här kunde vi se en svarthalsad dopping men också de andra fyra doppingarterna! De flesta fåglarna höll till efter dammens norra sida varför avstånden var rätt stora. Som bonus fick vi höra en vattenralls något säregna läte.

Sättunaviken invid Svartåns mynning i Roxen – StOFs traditionella rastställe vid en plattform nära låga stränder gav som vanligt utdelning – pilgrimsfalk, vadare, änder, gäss och många gulärlor. Tyvärr sågs rödspoven av bara en deltagare, varför den inte finns med på artlistan.

Välinge kyrka söder om Ängelholm – svarthakad buskskvätta var larmad på fältet söder om kyrkan. Efter att ha studerat en mängd törnskator och buskskvättor bytte vi utsiktsplats och se, det bar frukt! Där, närmare ån, fann vi två svarthakade. Stor glädje och livskryss för tre deltagare.

Svedberga nära Mjöhult – här hade fjällpipare larmats. Vi fann en större flock ljungpipare på en stubbåker, och efter ett tag 6 fjällpipare. Trots att de stod rätt nära oss var de svåra att se utan tub.

Jo - bilden av fjällpipare är i färg! Foto: Kerstin Nordenadler

Fredag 28/8, avfärd 05:45

Tidig avfärd för att hinna få parkeringsplatser för bussarna invid Falsterbo golfklubb.

Nabben, dvs Falsterbos yttersta udde, en av Sveriges allra mest besökta lokaler. Från parkeringen gick vi ut efter SO stranden mot udden i morgonljuset. Plötsligt sprang en obestämd sumphöna in i grönskan framför oss. Erik och några till gjorde ett försök att se om den gick att skrämma fram igen, men det misslyckades. Under våra skådarstopp kunde vi arta ett antal vadar- och andararter, t ex kustsnäppor i vinterdräkt på pedagogiskt håll, liksom några roskarlar. Ute på den långa sandreveln Måkläppen syntes ett myller av säl.

Framme vid Nabben sågs juvenila gravänder i för oss ovana dräkter, ett antal kentska tärnor, förutom många änder och grågäss. Svartsnäppor och stjärtänder syntes i sina vinterdräkter.

Gulärta födosöker på golfbanan innan färden ut över Öresund. Foto: Torbjörn Winqvist

Ung brun kärrhök vid Nabben. Kolla hur bred den ljusa hjässan är. Foto: Monica Ahlberg

Mycket nyttigt! Alla fick vi oss en nyttig duvning i vinterdräkter. Litteraturen kom fram flera gånger. Tre eventuella skogssnäppor fick vi trots det lämna som obestämnda. En ström av gulärlor avlöste varandra på golfbanans greener innan de sträckte ut. Sparvhökar jagade. En nyanlagd grusväg leder numera ut från fyren, bra för den ömtåliga naturen och för rullstolsburna skådare.

Albäcksskogen strax väster om Trelleborg – invid parkeringen finns ett parklandskap med några dammar med gott om småfågel i björnbärssnåren, vi kunde urskilja svarthättor och ärtsångare som (liksom vi) passade på att mumsa av de mogna bären. Efter vägen till parkeringen siktades en turkduva.

Punkt 106 - en hög kulle NV Havgårdssjön med 360 graders utsikt är känd för att vara en bra rovfågellokal. Ett stort antal röda glador siktades och till sist kom den bruna, som var målarten för besöket. Även havsörn, bivråkar och sparvhökar flög förbi.

Sparvhök jagar. Foto: Klas Reimers

Bruna gladan fångad av Klas Reimers

Björkaåns mynning i Vombsjön – härifrån hade svarttärnor rapporterats, men de var någon annanstans för tillfället. En småsnäppa på en stenstrand gladde, liksom den kungsfiskare som flög efter ån.

Vid Vombsjöns strand spanar Staffan, P-G och Torbjörn. Foto Monica Ahlberg

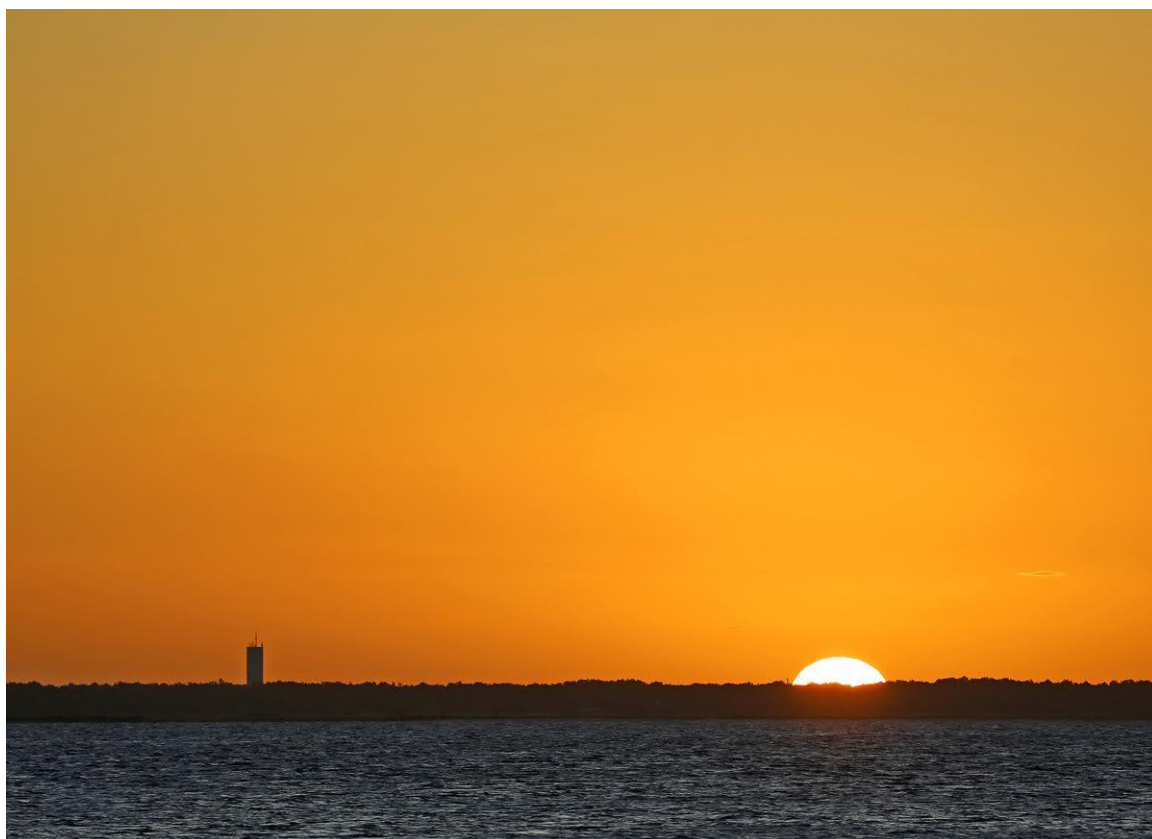
Hoppas kungsfiskaren kommer tillbaka. Foto: Torbjörn Winqvist

Sjötorps ängar på Revinge hed invid Krankesjöns västra sida. Här hann vi bara se en fiskgjuse och två skräntärnor innan regnet skrämde in oss i bilarna igen. Sen kom REGNET. Det vräkte ner, så det lilla som återstod av dagen fick ägnas åt skådning från bilarna.

Flyinge kungsgård – här föds vita storkar upp och de brukar vara lätta att få syn på. Denna gång såg vi inga, de hukade väl någonstans i regnet, så vi fick trösta oss med resans första fasantupp.

Efter dagens middag i *Höllviken* kunde vi från parkeringen avnjuta sträckande vitkindade gäss i många hundrahövdade flockar. En fantastisk syn- och hörselupplevelse!

Lördag 29/8, avfärd 05:15

Gryning i Falsterbo Foto: Monica Ahlberg

Nabben – nytt besök nere på udden, där vi såg samma fåglar som dagen innan. En kentsk tärna gjorde sin noggranna morgontoilett på en sandrevel framför oss. På vägen därifrån såg vi bivråkar skruva över Ljungen, varför ett besök där prioriterades.

Lotsvillan – ett stopp vid vandrarhemmet gav tillfälle att skåda österut över kanalen, här brukar rovfåglar passera på låg höjd innan de når Ljungen.

Skanörs ljung – den klassiska öppna heden strax innan Skanör/Falsterbo, där rovfåglar brukar finna termik för att nå höjd innan de sträcker ut över Öresund. Klungor av bivråkar anlände, skruvade uppåt och drog vidare, dock på ganska eller mycket hög höjd. Under två timmar kunde vi se kanske 700 passera, jämte enstaka fiskljusar

"Kenta" tar paus i putsbestyren.

Bivråk över Ljungen. Foton: Monica Ahlberg

Sandön invid Utvälinge och Vegeåns mynning vid Skäldervikens södra strand – här har man utsikt över en vid och grund havsvik. Vi fick se resans enda skärfläckor, skäggmesar pingade inifrån vassen, storspovar och svartsnäppor födosökte i det grunda vattnet.

Sjöbol (modellflygfältet) invid Lis mosse, också en känd rovfågellokal – en stäpphök hade larmats men var inte kvar, så vi fick nöja oss med en fika i solen och några bivråkar på håll.

*Fiskljuse ser fisk vid Sandön.
Foto: Klas Reimers*

Ljusen innan attack. Foto: Monica Ahlberg

Nygård vid södra Näs, strandängar strax söder om Äpelviken invid Varberg – den larmade aftonfalken satt snällt på en sten nära havet och väntade på oss, så resans fotografer kunde smyga runt ett hus och glädjas åt att kunna ta finfina närbilder.

Snäll aftonfalk som ser snäll ut även när den jagar. Foton: Klas Reimers

Söndag 30/8, avfärd 07:00

Korshamnsviken vid Morups tånge, välkänd lokal för bl a vadare - men återigen var det ont om just vadare. Resans första kärrsnäppor kunde siktas på långt håll. Ett par ponnyhästar var särskilt kärvnligena mot skådare med stativ, medan de stora ardennerhästarna höll sig på ett mer lagom avstånd. Reseledare Erik hörde en forsärla flyga förbi, och kunde snart återfinna den på bra tubavstånd, så alla fick se när den mumsade på små flugor bland de stora stenarna i strandkanten.

*Inte så lätt för Klas att koncentrera sig på skådningen. ...
Foto: Monica Ahlberg*

Men hallå! Erik verkar inte ha hört talas om att multitasking inte är bra för hjärnan. Foto: Monica Ahlberg

Galtabäcks hamn med fågeltorn invid en vid och grund havsvik – en sittande pilgrimsfalk gladd oss, liksom en myrspov som gjorde sitt bästa för att dölja sig bakom änder och stenar.

Getteröns naturum, en av Sveriges främsta lokaler med utsiktsplats och gömslen invid ett stort våtmarksområde som mynnar i havet. Två pilgrimsfalkar jagade samtidigt, med klen resultat, men vilken uppvisning i luftakrobatik! En juvenil mindre strandpipare rörde sig strax utanför vassgömslet.

Gluttsnäppa utanför gömsle vid Getterön.

Nyfiken sävparv. Foton: Torbjörn Winqvist

Juvenil mindre strandpipare sågs bra från vassgömslet vid Getterön. Foto: Torbjörn Winqvist

Nu hade det redan blivit dags för hemfärd. Macken i Bottnaryd fick sälja glass, godis och dricka och i skogsbrynet bjöds vi på tofsmes och kungsfågel, vilka blev resans sista tillägg till artlistan.

Deltagarna

Fr v: Lars Santesson, Andrea Boström, Monica Ahlberg, Birgitta Nordfeldt, Britta Svensson, Staffan Bergsmark, Anders Fridlund, Jarl Schuberth, Göran Årevik, Erik Andersson, Erik Peurell, Rolf Lindskog, Klas Reimers, Kerstin Nordenadler, Torbjörn Winqvist. Foto: P-G Larén

Vid tangenterna: Kerstin Nordenadler och Torbjörn Winqvist

Lista över de 127 arter som sågs/hördes av minst två personer:
1=Torsdagen, 2=Fredagen etc. (OBS att 4:orna är få pga att tidigare sedda arter inte upprepats dag 4)

Knölsvan 1, 2, 3	Trana 1, 2	Trädpiplärka 2, 3
Sångsvan 4	Strandskata 3	Ängspiplärka 1
Grågås 1, 2, 3	Skärfläcka 3	Gulärla 1, 2, 3
Kanadagås 1, 2, 3	Mindre strandpipare 4	Forsärla 4
Vitkindad gås 2, 3	Större strandpipare 2	Sädesärla 1, 2, 3
Gravand 2, 3	Fjällpipare 1	Gärdsmyg 4
Bläsand 1, 2, 3	Ljungpipare 1	Rödstjärt 4
Snatterand 1, 2, 3	Tofsvipa 1, 2, 3	Buskskvätta 1
Kricka 1, 2, 3	Kustsnäppa 2, 3	Svarthakad buskskvätta 1
Gräsand 1, 2, 3	Småsnäppa 2	Stenskvätta 1
Stjärtand 1, 2, 3	Kärnsnäppa 4	Koltrast 2

Skedand 1, 2	Brushane 1, 2, 3	Taltrast 2
Brunand 1, 2	Enkelbeckasin 4	Rörsångare 4
Vigg 1, 2, 3	Myrspov 4	Ärtsångare 2
Ejder 2, 3	Storspov 2, 3	Trädgårdssångare 2
Knipa 1, 2, 3	Svartsnäppa 1, 2, 3	Svarthätta 2, 3
Småskrake 3	Rödbena1, 2, 3	Gransångare 2
Storskrake 4	Gluttsnäppa 1, 2, 3	Lövsångare 2
Fasan 2	Grönbenä 1, 2, 3	Kungsfågel 4
Smådopping 1	Drillsnäppa 1, 2, 3	Skägges 3
Skäggdopping 1, 2, 3	Roskarl 2, 3	Stjärtmes 2
Gråhakedopping 1, 2, 3	Skrattmå 1, 2, 3	Entita 2
Svarthakedopping 1	Fiskmå 1, 2, 3	Tofsmes 4
Svarthalsad dopping 1	Silltrut 4	Blåmes 2
Storskarv 1, 2, 3	Gråtrut 1, 2, 3	Talgoxe 1
Gråhäger 1, 2, 3	Havstrut 2, 3	Nötväcka 4
Bivråk 1, 2, 3	Skräntärna 2	Törnskata 1, 2
Brun glada 2	Kentsk tärna 2, 3	Nötskrika 1
Röd glada 1, 2, 3	Fisktärna 3	Skata 1, 2, 3
Havsörn 1, 2	Småtärna 2, 3	Kaja 1, 2, 3
Brun kärrhök 1, 2, 3	Tamduva 1, 2, 3	Råka 1, 2, 3
Duvhök 1	Ringduva 1, 2, 3	Kråka 1, 2, 3
Sparvhök 2, 3	Turkduva 2, 3	Korp 1, 2, 3
Ormvråk 1, 2, 3	Kattuggla 4	Stare 1, 2, 3
Fiskgjuse 2, 3	Tornseglare 1, 2, 3	Pilfink 3
Tornfalk 1, 2, 3	Kungsfiskare 2	Bofink 2, 3
Aftonfalk 3	Gröngöling 4	Grönfink 2, 3
Lärkfalk 1	Spillkråka 3	Steglits 1, 3
Pilgrimsfalk 1, 4	Större hackspett 3	Grönsiska 2, 3
Vattenrall 1, 2, 3	Sånglärka 1	Hämpling 2, 3
Rörhöna 1	Ladusvala 1, 2, 3	Stenknäck 4
Sothöna 1, 2, 3	Hussvala 2, 3	Gulspurv 1, 2
		Sävsparv 4

På kartorna nedan finner ni ungefärliga lägen för de besökta lokalerna:

Torsdag: Södra dammen i Linköping, Sättunaviken, Välinge kyrka (3) och Svedberga naturreservat (4).

Fredag: Nabben (5), Annas Bageri=Banvallen (6), Albäckskogen(7), Punkt 106 (8), Björkaåns mynning (9), Sjötorps ängar (10), Flyinge (11) och Höllviken (12).

Lördag: Nabben (5), Lotsvillan (13), Skanörs Ljung (14), Sandön (Vegeån s mynning) (15), Sjöbol (16), och Nygård (Södra Näs) (17).

Söndag: Morups Tånge (18), Galtabäck (19), Getterön (20) och macken i Bottnaryd.

